

BUDOWA INFRASTRUKTURY INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

W MINISTERSTWIE INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

W ETAPIE OBEJMUJĄCYM LATA 2014 – 2015

1. WIADOMOŚCI WSTĘPNE

1.1 CHARAKTERYSTYKA ORGANU WIODĄCEGO

1) Stanowisko, imię i nazwisko, dane adresowe organu wiodącego, podstawa prawna

Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa:

Minister Infrastruktury i Rozwoju

ul. Wspólna 4/6

00-926 Warszawa

tel. (+48 22) 273 70 00

Podstawy prawne to:

- ustawa z dnia 4 września 1997 r. *o działach administracji rządowej* (Dz. U. z 2013 r., poz. 743 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 marca 2010 r. *o infrastrukturze informacji przestrzennej* (Dz. U. z 2010 r., Nr 76, poz. 489, z późn. zm.).

2) Stanowisko, imię i nazwisko, dane adresowe dotyczące punktu kontaktowego organu wiodącego

Kinga Stańczuk-Olejniak

Naczelnik Wydziału Wymiaru Europejskiego i Monitoringu w Planowaniu Przestrzennym

Izolda Buzar-Śmigiel

Radca ministra w Wydziale Wymiaru Europejskiego i Monitoringu w Planowaniu Przestrzennym

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju

Departament Polityki Przestrzennej

ul. Wspólna 2/4

00-926 Warszawa

tel. (+48 22) 273 75 98; 273 76 59;

email: kinga.stanczuk-olejnik@mir.gov.pl;

izolda.buzar-smigiel@mir.gov.pl;

zagospodarowanie.przestrzenne@mir.gov.pl

3) Lista tematów (części tematów) przyporządkowanych ustawą o IIP

Minister Infrastruktury i Rozwoju jako minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa jest organem wiodącym dla 4 tematu w III grupie tematycznej, tj. dla tematu: „zagospodarowanie przestrzenne”, rozumianego jako zagospodarowanie terenu, w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno-gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych.

1.2 STRUKTURA KOORDYNACYJNA I WYKONAWCZA

1) Jednostki organizacyjne realizujące program oraz ich role.

Zadania organu wiodącego w temacie „zagospodarowanie przestrzenne”, obecnie Ministra Infrastruktury i Rozwoju, wynikające z ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* są wykonywane przez Departament Polityki Przestrzennej (DPM).

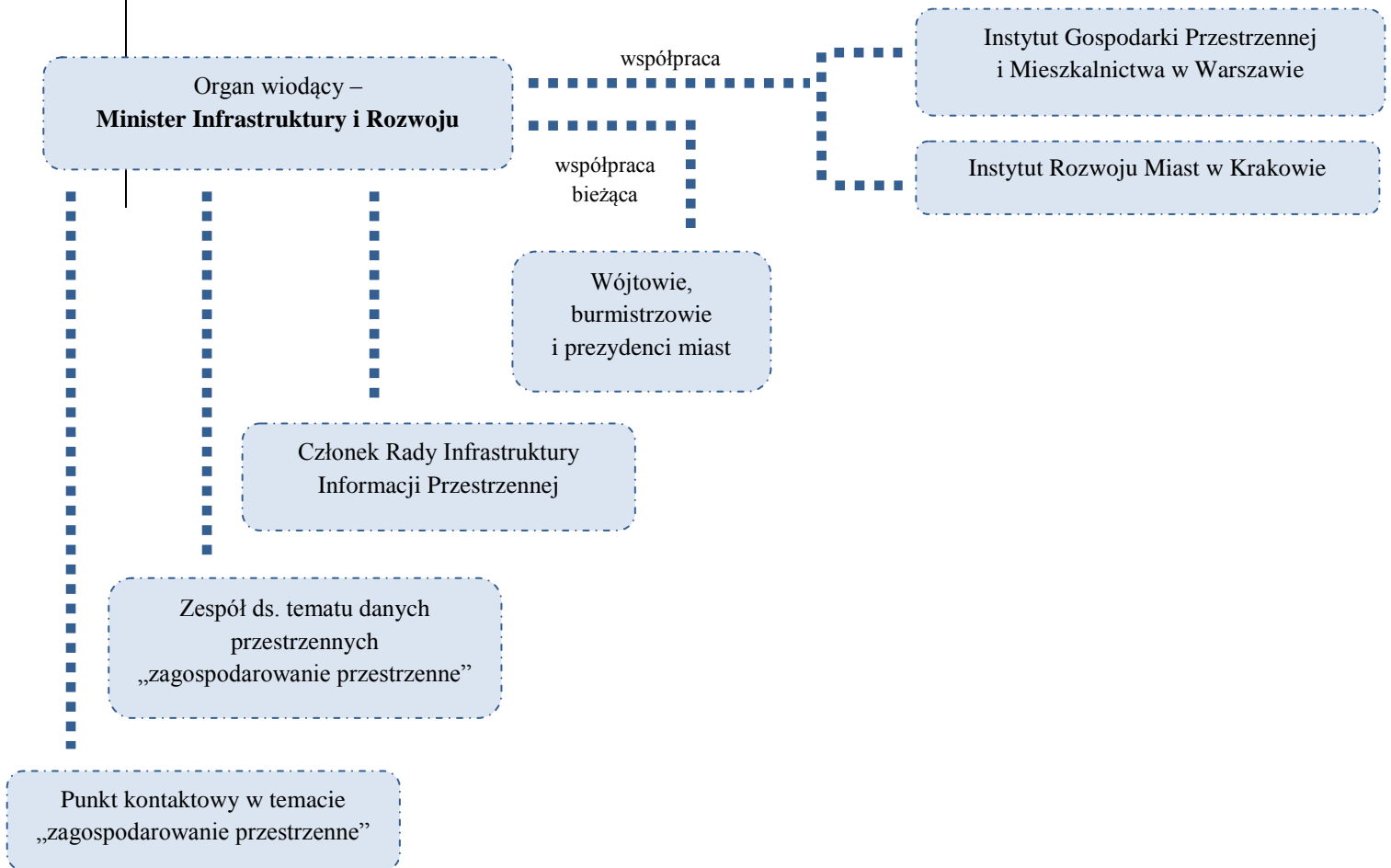
Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Departamentu Polityki Przestrzennej zadania te realizowane są w Wydziale Wymiaru Europejskiego i Monitoringu w Planowaniu Przestrzennym (DPM-II).

2) Jednostki współpracujące.

Wiodącymi jednostkami współpracującymi przy tworzeniu infrastruktury informacji przestrzennej są:

- jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności samorządy gminne oraz samorządy województw, będące dysponentami zbiorów danych przestrzennych w temacie „zagospodarowanie przestrzenne” tj. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, miejscowy plan odbudowy oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy;
- instytuty nadzorowane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, posiadające status jednostek badawczo-rozwojowych tj.: Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Warszawie oraz Instytut Rozwoju Miast w Krakowie. Instytuty w ramach prowadzonych prac badawczo-rozwojowych, finansowanych z budżetu państwa realizują m.in. zadania wynikające z potrzeb resortu.

3) Schemat organizacyjny.

Źródło: Organ wiodący w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”.

1.3 PODSTAWY PRAWNE

1) Ustawy, rozporządzenia, inne przepisy

Ustawy:

- ustawa z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. 2010 r. Nr 76 poz. 489 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647 ze zm.);
- ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. z 2001 r. Nr 84, poz. 906 ze zm.).

Akty wykonawcze regulujące problematykę zagospodarowania przestrzennego:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1587);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 maja 2004 r. w sprawie wzoru rejestru decyzji o warunkach zabudowy oraz wzorów rejestrów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego (Dz. U. z 2004 r. Nr 130, poz. 1385);

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań, dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1588);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie oznaczeń i nazewnictwa stosowanych w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy (Dz. U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1589).

Akty wykonawcze wraz z decyzją regulujące problematykę infrastruktury informacji przestrzennej:

- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ewidencji zbiorów i usług danych przestrzennych objętych infrastrukturą informacji przestrzennej (Dz. U. z 2010 r. Nr 201, poz. 1333);
- rozporządzenie Komisji (WE) NR 1205/2008 z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie metadanych;
- errata do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1205/2008 z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie metadanych;
- rozporządzenie Komisji (WE) nr 976/2009 z dnia 19 października 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie usług sieciowych;
- rozporządzenie Komisji (UE) NR 1088/2010 z dnia 23 listopada 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 976/2009 w zakresie usług pobierania i usług przekształcania;
- rozporządzenie Komisji (UE) NR 268/2010 w sprawie dostępu instytucji i organów Wspólnoty do zbiorów i usług danych przestrzennych państw członkowskich zgodnie ze zharmonizowanymi warunkami;
- rozporządzenie Komisji (UE) NR 1089/2010 z dnia 23 listopada 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie interoperacyjności zbiorów i usług danych przestrzennych;
- rozporządzenie Komisji (UE) NR 1253/2013 z dnia 21 października 2013 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1089/2010 w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE w zakresie interoperacyjności zbiorów i usług danych przestrzennych;
- decyzja Komisji z dnia 5 czerwca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie monitorowania i sprawozdawczości.

Wytyczne techniczne INSPIRE znajdujące zastosowanie w temacie „zagospodarowanie przestrzenne”:

- INSPIRE Metadata Implementing Rules: Technical Guidelines based on EN ISO 19115 and EN ISO 19119 z dnia 06.11.2013 r.;
- D2.8.III.4 INSPIRE Data Specification on Land Use – Technical Guidelines z dnia 10.12.2013 r.;
- inne dokumenty dostępne pod adresem: <http://inspire.jrc.ec.europa.eu>.

2) Potrzeby legislacyjne

Ustawa z dnia 4 marca 2010r. *o infrastrukturze informacji przestrzennej* nie identyfikuje potrzeb zmiany ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Powyższy stan nie jest wynikiem braku takiej potrzeby, lecz skutkiem równoległego procedowania projektu ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej z projektem ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw, nad którym prowadzone od 2008 r. prace zostały ostatecznie zawieszono w marcu 2011 r.

Konieczna jest zmiana przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* w zakresie:

- redefinicji obowiązujących dokumentów planistycznych z uwagi, że część ich zawartości merytorycznej powstaje i jest udostępniana przez inne podmioty tworzące dane referencyjne w innych tematach danych przestrzennych, podlegające innym organom wiodącym;
- cyfryzacji dokumentów planistycznych: w I etapie pilnego wprowadzenia obowiązku geograficznego (GIS-owego) opisanie ich zasięgu (granic opracowania, obszaru obowiązywania);
- standaryzacji tworzenia danych w procesie planowania przestrzennego;
- wprowadzenia form dyskusji publicznej nad rozwiązaniami w zakresie kształtowania przestrzeni z użyciem Internetu;
- związanym z dokumentowaniem prac planistycznych – opracowaniem metadanych dla poszczególnych typów i faz wykonywania dokumentów planistycznych;
- prowadzenia rejestru planów miejscowych w postaci elektronicznej w formie zbioru danych przestrzennych.

2. PROGRAM DZIAŁAŃ W UJĘCIU TEMATYCZNYM

2.1 PROGRAM DZIAŁAŃ DLA TEMATU „ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE„

1) Analiza stanu obecnego w świetle obowiązujących już przepisów, projektów, specyfikacji danych INSPIRE oraz zidentyfikowanych potrzeb krajowych.

Zagospodarowanie przestrzenne, w myśl ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej, rozumiane jest jako zagospodarowanie terenu, w jego obecnym lub przyszłym wymiarze funkcjonalnym, lub przeznaczenie społeczno-gospodarcze terenu, w tym mieszkaniowe, przemysłowe, handlowe, rolnicze, leśne, wypoczynkowe, wynikające z dokumentów planistycznych. Zasadnicza informacja o zagospodarowaniu przestrzennym, zgodnym z ww. definicją, znajduje się przede wszystkim w aktach planistycznych poziomu lokalnego – gminnego, a więc w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego – będących aktami prawa miejscowego oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa obowiązek sporządzenia dla terenu całej gminy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Obowiązek planistyczny wynikający z art. 10 ust. 2 pkt 1-16 dotyczy określenia w studium w szczególności:

- obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia wielkopowierzchniowych obiektów handlowych oraz obszary przestrzeni publicznej;

- obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

W celu ustalenia przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy rada gminy, w myśl ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (art. 14 ust. 1). Przystąpienie do sporządzenia planu następuje ponadto także w przypadku, gdy tak stanowią przepisy odrębne (art. 14 ust. 7).

W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przy czym:

- 1) lokalizację inwestycji celu publicznego ustala się w drodze decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 2) sposób zagospodarowania terenu i warunki zabudowy dla innych inwestycji ustala się w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

Wskazane decyzje nie stanowią dokumentów planistycznych.

Na poziomie regionalnym zgodnie z art. 38 sporządza się plan zagospodarowania przestrzennego województwa. W planie uwzględnia się ustalenia strategii rozwoju województwa oraz określa się w szczególności m.in.: podstawowe elementy sieci osadniczej województwa i ich powiązań komunikacyjnych oraz infrastrukturalnych, w tym kierunki powiązań transgranicznych, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, granice i zasady zagospodarowania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym, system obszarów chronionych.

Ponadto na poziomie lokalnym (gminnym) sporządzany jest miejscowy plan odbudowy. Dokument sporządzany jest na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. *o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu* (Dz. U. Nr 84, poz. 906 ze zm.).

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) NR 1253/2013 z dnia 21 października 2013 r. *zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1089/2010 w sprawie wykonania dyrektywy 2007/2/WE w zakresie interoperacyjności zbiorów i usług danych przestrzennych* w temacie danych przestrzennych zawiera się planowane zagospodarowanie przestrzenne (planned land use), które oznacza plany zagospodarowania przestrzennego definiowane przez organy ds. planowania przestrzennego, w których opisywane jest możliwe wykorzystanie gruntu w przyszłości (załącznik IV ww. rozporządzenia ust. 4.1 pkt 5). Z kolei Plan zagospodarowania przestrzennego (SpatialPlan) jako zestaw dokumentów, w których wskazano kierunek strategiczny rozwoju danego obszaru geograficznego, przedstawiono politykę, priorytety, programy i podział gruntów służące realizacji kierunku strategicznego i wpływające na rozkład ludności oraz działalności w różnej skali przestrzennej. Plan zagospodarowania przestrzennego może zostać opracowany na potrzeby planowania miejskiego, planowania regionalnego, planowania w zakresie ochrony środowiska, planowania krajobrazu, krajowych planów zagospodarowania przestrzennego lub planowania przestrzennego na szczeblu UE (załącznik IV ww. rozporządzenia ust. 4.7.1.2.).

2) Aktualizacja list zbiorów danych IIP, INSPIRE i komplementarnych w temacie.

Minister Infrastruktury i Rozwoju rekomenduje jako zbiory danych przestrzennych w temacie „zagospodarowanie przestrzenne”:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- miejscowy plan odbudowy,
- plan zagospodarowania przestrzennego województwa.

3) Zakres i terminy prac wynikające z przepisów INSPIRE i potrzeb krajowych.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym metadane infrastruktury informacji przestrzennej dla istniejących zbiorów i usług danych przestrzennych w temacie „zagospodarowanie przestrzenne” należało utworzyć do **3 grudnia 2013 r.**

Z kolei zbiory danych przestrzennych w temacie „zagospodarowanie przestrzenne” oraz odpowiadające im usługi zostaną udostępnione przez organy administracji, zgodnie z następującym harmonogramem:

- od **21 października 2015 r.** – dotyczy zbiorów utworzonych po wejściu w życie ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej (weszła w życie 7 czerwca 2010 r.) lub przeorganizowane po tej dacie,
- od **21 października 2020 r.** – dotyczy zbiorów utworzonych przed wejściem w życie ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej.

Pośród zadań Ministra Infrastruktury i Rozwoju związanych z budową infrastruktury informacji przestrzennej w temacie „zagospodarowanie przestrzenne” można wyodrębnić następujące priorytety:

1. Inwentaryzacja i opisanie istniejących zbiorów danych przestrzennych oraz odpowiadających im usług metadanymi;
2. Określenie docelowego, koniecznego zakresu zmian legislacyjnych umożliwiającego zasilenie Krajowej Infrastruktury Informacji Przestrzennej zbiorami danych przestrzennych z tematu „zagospodarowanie przestrzenne” w tym obejmującego:
 - wprowadzenie obowiązku sporządzania dokumentów planistycznych w postaci elektronicznej;
 - prowadzenie rejestru planów miejscowych w postaci elektronicznej;
3. Ustalenie przepływów zbiorów danych przestrzennych w ramach infrastruktury, m.in. zbiorów referencyjnych – specyfikacja, jakie zbiory referencyjne są a jakie będą potrzebne w planowaniu przestrzennym, jakie są a jakie będą produkowane i udostępniane, tworzenie podstaw interoperacyjności;
4. Budowanie świadomości pożytków z infrastruktury wśród planistów, wyjaśnianie obaw i zachęcanie do współdziałania, wspólne rozwiązywanie problemów i jednoczesne reformowanie systemu planowania;
5. Podjęcie działań mających na celu wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego w tym podnoszenie kwalifikacji kadr zajmujących się planowaniem przestrzennym poprzez m.in.:
 - opracowanie oraz przeprowadzenie analizy potencjału instytucjonalnego w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego w szczególności badającej przygotowanie kadr do sporządzania oraz posługiwania się dokumentami planistycznymi w postaci elektronicznej, wykorzystywania zasobów Krajowej IIP (materiał bazowy analizy może stanowić uprzednie badanie ankietowe przeprowadzone w formie tradycyjnej bądź online);
 - opracowanie oraz uruchomienie systemu szkoleń profesjonalnych dla instytucji w zakresie:
 - analizy, przetwarzania oraz prezentacji danych przestrzennych zasilających Krajową IIP pod kątem prowadzenia analiz skutków zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym, prognozowania i oceny rozwoju zagospodarowania przestrzennego,

- sporządzania oraz posługiwania się dokumentami planistycznymi w postaci elektronicznej,
 - organizowanie konferencji, warsztatów promujących posługiwanie się technologią cyfrową w sporządzaniu dokumentów planistycznych.
- 6. Koordynacja i współdziałanie – między organami wiodącymi i z podległymi (nadzorowanymi) organami administracji (samorządy) oraz osobami trzecimi (pracownie urbanistyczne);
- 7. Generowanie przykładów dobrych praktyk, np. poprzez projekty pilotażowe;
- 8. Inicjowanie prac badawczych i eksperymentów;
- 9. Tworzenie podstaw funkcjonowania usług – zasady udostępniania, odpłatności, polityka licencyjna, metody i standardy w zakresie dostępu;
- 10. Budowanie współpracy instytucjonalnej – m.in. poprzez kontynuację prac Zespół do spraw tematu danych przestrzennych „Zagospodarowania przestrzenne”;
- 11. Tworzenie specyfikacji danych i testowanie nowej formuły danych z tematu zagospodarowanie przestrzenne wg rozporządzenia UE w sprawie danych;
- 12. Opracowanie rekomendacji oraz zbioru dobrych praktyk służących wdrażaniu infrastruktury informacji przestrzennej w planowaniu przestrzennym (rozwijanie platformy e-learningowej);
- 13. Opracowywanie, udostępnianie oraz testowanie standardów dotyczących danych, metadanych i usług (tym opracowanie branżowego profilu metadanych);
- 14. Stałe poszukiwanie synergii, sojuszy, programów wspierających i sposobów na rozwój kadr i poszerzanie społecznej i profesjonalnej świadomości procesu.

4) Planowane i realizowane projekty w temacie, stan realizacji oraz konkretne wyniki w latach 2014-2015.

W roku 2014 organ wiodący właściwy dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne” zrealizował następujące projekty:

- badanie ankietowe online „Land use w gminach” – edycja 2013 oraz audyt w JST w celu oceny realizacji obowiązku ewidencjonowania zbiorów i usług danych przestrzennych w kontekście szczegółowych zasad monitorowania przez państwa członkowskie wdrażania swoich infrastruktur informacji przestrzennej i korzystania z nich;
- przygotowanie założeń do zmiany ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, m.in. pod kątem uwzględnienia w niej przepisów z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej (etap I);
- pilotaż rozszerzonego badania statystycznego „PZP1 – Lokalne planowanie i zagospodarowanie przestrzenne”;
- wykonanie prac analitycznych, projektowych, wdrożeniowo-implementacyjnych oraz dokumentacyjnych związanych z harmonizacją zbiorów danych przestrzennych w temacie ‘zagospodarowanie przestrzenne’ pn. „Opracowanie „Strategii harmonizacji na poziomie tematu ‘zagospodarowanie przestrzenne’ (Land use) na podstawie projektu pilotażowego w gminach w zakresie harmonizacji zbiorów, metadanych i usług danych przestrzennych”;
- przeprowadzenie dwóch dwudniowych szkoleń specjalistycznych w formie wykładów i warsztatów w zakresie budowy krajowej infrastruktury informacji przestrzennej dla pracowników służb planowania przestrzennego na szczeblu gminy pn. „Dobre Praktyki w zakresie ewidencji Zbiorów Danych Przestrzennych w zagospodarowaniu przestrzennym oraz edytowania metadanych”.

Ponadto dla tematu danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”, w roku 2015, planuje się realizację następujących projektów/zadań:

- wprowadzenie niezbędnych zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym umożliwiających sporządzanie dokumentów planistycznych w postaci elektronicznej, prowadzenie rejestru planów miejscowych w postaci elektronicznej, opracowanie branżowego profilu metadanych;
- Opracowanie, przygotowanie do druku, dystrybucja i promocja publikacji zawierających przykłady „dobrych praktyk” dotyczących wykorzystania TIK w zakresie geoinformacji, monitoringu infrastruktury informacji przestrzennej i udostępniania danych z tematu „zagospodarowanie przestrzenne”;
- Opracowanie programu szkolenia systemowego ukierunkowanego na podnoszenie kompetencji i wiedzy odnośnie budowy infrastruktury informacji przestrzennej w zakresie zagospodarowania przestrzennego na lata 2016-2017.

5) Relacje względem innych organów wiążące się z tematem.

W odniesieniu do relacji względem innych organów Minister Infrastruktury i Rozwoju prowadzi współpracę z organami administracji rządowej, samorządowej oraz z innymi instytucjami i podmiotami.

Współpraca ta jest także planowana w ramach prac *Zespołu ds. tematu danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”*.

Ponadto, organ wiodący w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” wymienia doświadczenia z wdrażania rozwiązań infrastruktury informacji przestrzennej z innymi organami.

6) Stan do osiągnięcia na koniec roku 2015.

Na koniec III kwartału 2015 r. planowane jest zakończenie prac nad opracowaniem branżowego profilu metadanych w tym wytycznych do ich sporządzania, a także przeprowadzenie szkoleń (cyklów edukacyjnych), kursów, debat, konferencji i seminariów w zakresie opracowanego profilu.

Skierowanie pod obrady Rady Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* m.in. wprowadzającej obowiązek sporządzania dokumentów planistycznych w postaci elektronicznej.

3. PROGRAM DZIAŁAŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH

3.1 WZMOCNIENIE KOORDYNACJI

1) Wzmacnianie własnej struktury koordynacyjnej.

Sprawy wynikające z ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* wykonywane są przez Wydział Wymiaru Europejskiego i Monitoringu w Planowaniu Przestrzennym w Departamencie Polityki Przestrzennej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (DPM-II). W związku z dużą ilością spraw związanych z problematyką infrastruktury informacji przestrzennej ww. Wydział powinien zostać powiększony o specjalistów z zakresu geomatyki, w tym modelowania danych, budowy baz danych przestrzennych w kontekście założeń dyrektywy INSPIRE oraz z biegłą znajomością języka angielskiego. Zadaniem tych osób byłoby m.in. inicjowanie i sterowanie procesem implementacji infrastruktury informacji przestrzennej w oparciu o usługi zewnętrzne oraz o granty z programów badawczo-wdrożeniowych, specjalistycznych programów INSPIRE i innych programów europejskich.

2) Współdziałanie z organem koordynującym.

Współdziałanie z organem koordynującym, którym jest zgodnie z ustawą *o infrastrukturze informacji przestrzennej*, Główny Geodeta Kraju, realizujący zadania ministra właściwego do spraw administracji publicznej, dotyczy w szczególności prac związanych z tworzeniem i utrzymywaniem infrastruktury informacji przestrzennej. Współdziałanie to wiąże się także z harmonizacją, bezpieczeństwem i jakością zbiorów i usług, jak również zapobieganiem zbędnemu pozyskiwaniu tych samych danych przez więcej niż jeden organ administracji.

Organ wiodący w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” na bieżąco współpracuje z Głównym Geodetą Kraju, w tym m.in. w ramach prac Rady Infrastruktury Informacji Przestrzennej.

3) Współpraca z innymi organami wiodącymi.

Sfera gospodarki przestrzennej (planowania przestrzennego) występuje w systemie infrastruktury informacji przestrzennej zarówno jako producent jak i konsument danych. Informacje wejściowe dla planowania przestrzennego zawierają się przede wszystkim w danych referencyjnych oraz tematycznych. Zbiory tych danych zawierają się we wszystkich grupach tematycznych wskazanych w załączniku ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej. Dane referencyjne, służące m.in. do lokalizacji innych obiektów, to przede wszystkim tematy danych przestrzennych należące do pierwszej grupy tematycznej:

- systemy odniesienia za pomocą współrzędnych,
- systemy siatek georeferencyjnych,
- nazwy geograficzne,
- jednostki administracyjne,
- adresy,
- działki ewidencyjne,

oraz przewidziane do wdrożenia w późniejszym etapie, wyszczególnione w załączniku 2:

- ukształtowanie terenu (cyfrowe modele wysokościowe powierzchni terenu),
- ortoobrazy,

a także pochodzące z załącznika 3:

- jednostki statystyczne,
- budynki.

„Wsad” do systemu informacyjnego planowania przestrzennego (informacje wejściowe) będą stanowiły także inne tematy, w tym:

- sieci transportowe,
- hydrografia,
- obszary chronione,
- użytkowanie ziemi,
- geologia,
- gleba,
- obiekty produkcyjne i przemysłowe,
- obiekty rolnicze,
- rozmieszczenie ludności (demografia),
- strefy zagrożenia naturalnego,
- warunki meteorologiczno-geograficzne,
- obszary morskie,
- regiony biogeograficzne,
- siedliska i obszary przyrodniczo jednorodne,
- rozmieszczenie gatunków,
- zasoby energetyczne,
- zasoby mineralne.

Aby zapewnić dostęp do danych z innych źródeł w ramach systemu infrastruktury informacji przestrzennej konieczna jest współpraca z innymi organami wiodącymi dla ww. tematów. Istotnym elementem jest także bieżąca współpraca z Głównym Geodetą Kraju.

4) Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego.

Istotą procesu wdrażania ustawy *o infrastrukturze informacji przestrzennej* jest szerokie zaangażowanie samorządów terytorialnych różnych szczebli.

W ramach PUNKTU KONTAKTOWEGO w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” prowadzona jest bieżąca współpraca ze wszystkimi gminami w Polsce. W ramach ww. punktu przekazywane są informacje o obowiązkach wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie m.in. tworzenia infrastruktury informacji przestrzennej w ww. temacie, a także informacje o zadaniach wspomagających gminy w ww. zakresie.

Potrzebę podjęcia intensyfikacji działań harmonizujących w świetle ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej wyraził Konwent Marszałków Województw RP w stanowisku nr 54/2013/K-P z dnia 5 grudnia 2013 r. Mając na uwadze doprowadzenie do wzajemnej spójności zbiorów danych przestrzennych i usług geoinformacyjnych oraz ich przystosowanie do wspólnego i łącznego wykorzystywania Konwent przyjął stanowisko w sprawie utworzenia i określenia składu Zespołu Porozumiewawczego Regionalnych Systemów Informacji Przestrzennej, w skład którego wchodzić będą przedstawiciele samorządów województw.

Celem prac Zespołu jest wypracowanie jednolitych kierunków rozwoju regionalnych systemów informacji przestrzennej, aby:

- spełniały one obowiązujące przepisy prawa w zakresie informacji przestrzennej oraz informatyzacji,
- stawały się infrastrukturami regionalnymi spełniającymi wymogi interoperacyjności,
- uwzględniały potrzeby elektronicznej administracji.

Nawiązanie przez organ wiodący współpracy z powołanym zespołem pozwoli na wyciągnięcie praktycznych wniosków z uzyskanych doświadczeń oraz podjęcie dyskusji nad proponowanymi rozwiązaniami techniczno-organizacyjnymi w ramach realizacji ustawy. Popularyzacja zebranych doświadczeń z wdrażania infrastruktury informacji przestrzennej przez przedstawicieli samorządów województw mogłaby się przyczynić do jego sprawniejszego przebiegu u pozostałych podmiotów.

5) Zapewnienie niezbędnych przepływów danych z/do rejestrów publicznych.

Podstawową zasadą inicjatywy INSPIRE, która stanowi też ideę zawartą w ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej* jest udostępnianie danych. Zasada ta mówi, że organy administracji, prowadzące rejestry publiczne zawierające zbiory danych, tworzą i obsługują sieć usług danych przestrzennych. Do usług tych zalicza się usługi: wyszukiwania, przeglądania, pobierania, przekształcania i usługi umożliwiające uruchamianie usług danych przestrzennych.

Wskazane powyżej obowiązki w zakresie tematu danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” dotyczą (w zakresie regulowanym zapisami ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*) wójta, burmistrza albo prezydenta miasta oraz marszałka województwa.

3.2 BADANIA I ROZWÓJ

1) Określenie optymalnych modeli danych w tematach IIP z uwzględnieniem wymagań INSPIRE oraz potrzeb i możliwości krajowych.

W celu określenia optymalnych modeli danych dla tematu danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” konieczne jest doprecyzowanie:

- zestawu danych referencyjnych dla potrzeb planowania i zagospodarowania przestrzennego;
- zestawu danych tematycznych dla potrzeb planowania i zagospodarowania przestrzennego;
- zestawu danych generowanych przez system planowania i zagospodarowania przestrzennego dla potrzeb innych sektorów.

Ww. cele związane są m.in. z:

- utrzymaniem uporządkowanej informacji w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”;
- prowadzeniem monitoringu procesów przestrzennych;
- analizą uwarunkowań na obszarze o różnej specyfice funkcjonalnej.

2) Zapewnienie harmonizacji zbiorów i usług danych przestrzennych pod względem technologicznym.

Podjęcie prac nad „ucyfrowaniem” istniejących rejestrów (ewidencji) publicznych, wymienionych w pkt 2.1.1 oraz dodatkowo informacji przestrzennej zawartej w dokumentach planistycznych

- miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
- miejscowych planach odbudowy
- studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
- planach zagospodarowania przestrzennego województw

Rejestry (oraz docelowo dokumenty – po dokonaniu niezbędnej nowelizacji przepisów) stanowić będą zasadniczą informację dotyczącą „zagospodarowania terenu”.

Zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych (Dz. U. z 2011 r. Nr 289, poz. 1699), które dotyczy m.in. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tj. aktu prawa miejscowego podlegającego publikacji w dzienniku rządowym w zdefiniowanym w ww. rozporządzeniu formacie).

Zadaniem organu wiodącego jest podjęcie działań w zakresie organizowania, koordynowania i monitorowania procesu harmonizacji zbiorów z tematu „zagospodarowanie przestrzenne”.

Harmonizacja rozumiana jako proces powinna przede wszystkim:

- Uwzględnić założenia wynikające z uwarunkowań prawnych, organizacyjnych, technicznych i ekonomicznych;
- Przeprowadzenie inwentaryzacji istniejących zasobów danych, opracować dla nich metadane i schematy aplikacyjne
- Stworzenie koncepcji (opisu) stanu docelowego, projektowanego z ewentualną możliwością jego dalszej rozbudowy bądź etapowania – w oparciu o schematy aplikacyjne, standardy i „architekturę” (rozwiązania techniczne);

- Przygotowanie realizacji koncepcji poprzez analizy wykonalności, opracowanie metodyki, specyfikacji środków technicznych, sposobu organizacji i zasad finansowania;
- Realizację koncepcji poprzez wybór, pozyskanie i integrację danych, konwersje ich formatów, transformację numeryczną i semantyczną.

Harmonizacja dotyczy baz (zasobów) danych przestrzennych ale również sposobów zarządzania tymi bazami. Celem harmonizacji jest doprowadzenie do interoperacyjności (współdziałania) baz danych przestrzennych. W odniesieniu do zbiorów danych harmonizację osiąga się poprzez wdrożenie jednolitych schematów aplikacyjnych dla danych z tematu „zagospodarowanie przestrzenne”.

3) Dalsze prace badawcze ukierunkowane na możliwie szybkie osiągnięcie praktycznych efektów IIP.

Prace badawcze umożliwiające osiągnięcie praktycznych efektów infrastruktury informacji przestrzennej w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” polegać będą m.in. na:

- prowadzeniu prac badawczo – rozwojowych, mających na celu doprowadzenia do zmian legislacyjnych planowania przestrzennego pod kątem potrzeb wynikających z istniejących uwarunkowań formalnych i prawnych;
- wykonaniu prac badawczych nad rejestrem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do znaczenia rejestru dla infrastruktury informacji przestrzennej. Prace badawcze mają na celu określenie struktury rejestru oraz sposobu przeorganizowania istniejących rejestrów do nowych standardów;
- sporządzeniu branżowego profilu metadanych uwzględniającego specyfikę zbiorów w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”.

3.3 UPOWSZECHNIANIE WIEDZY I KSZTAŁCENIE SPECJALISTÓW

1) Upowszechnianie wiedzy i umiejętności w zakresie umożliwiającym szerokie korzystanie z zasobów informacyjnych objętych tematami programu.

Upowszechnianie wiedzy i umiejętności w zakresie korzystania z zasobów informacyjnych w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” polegać będzie m.in. na:

- wymianie doświadczeń z wdrażania rozwiązań infrastruktury informacji przestrzennej z innymi organami wiodącymi, a także z organami właściwymi do prowadzenia rejestrów publicznych, o których mowa w ustawie *o infrastrukturze informacji przestrzennej*;
- budowaniu świadomości pożytków z infrastruktury wśród planistów, wyjaśnianie obaw i zachęcanie do współdziałania, wspólne rozwiązywanie problemów i jednoczesne reformowanie systemu planowania;
- podjęciu działań mających na celu wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego w tym podnoszenie kwalifikacji kadr zajmujących się planowaniem przestrzennym poprzez m.in.:
 - opracowanie oraz przeprowadzenie analizy potencjału instytucjonalnego w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego w szczególności badającej przygotowanie kadr do sporządzania oraz posługiwania się dokumentami planistycznymi w postaci elektronicznej, wykorzystywania zasobów Krajowej IIP (materiał bazowy analizy może stanowić uprzednie badanie ankietowe przeprowadzone w formie tradycyjnej bądź online);
 - opracowanie oraz uruchomienie systemu szkoleń profesjonalnych dla instytucji w zakresie:

- analizy, przetwarzania oraz prezentacji danych przestrzennych zasilających Krajową IIP pod kątem prowadzenia analiz skutków zmian zachodzących w zagospodarowaniu przestrzennym, prognozowania i oceny rozwoju zagospodarowania przestrzennego,
- sporządzania oraz posługiwania się dokumentami planistycznymi w postaci elektronicznej,
- organizowaniu konferencji, seminariów, warsztatów promujących posługiwanie się technologią cyfrową w sporządzaniu dokumentów planistycznych.
- uczestnictwie przedstawicieli organu wiodącego w organizowanych przez inne organy i podmioty, konferencjach, seminariach, warsztatach z zakresu upowszechniania wiedzy o infrastrukturze informacji przestrzennej.

2) Kształcenie i doksztalcanie specjalistów zgodnie z rzeczywistymi potrzebami.

Planuje się kontynuację szkoleń z zakresu infrastruktury informacji przestrzennej w temacie danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne”. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju uruchomi szkolenia dla urzędników odpowiedzialnych za budowę infrastruktury informacji przestrzennej na przykładzie „dobrych praktyk” w budowie Infrastruktury informacji Przestrzennej opracowanych w wyniku audytu gmin, które zgłosiły zbiory danych do ewidencji danych i usług przestrzennych.

Przedstawiciele organu wiodącego również będą podnosić swoją wiedzę i umiejętności w zakresie infrastruktury informacji przestrzennej, uczestnicząc m.in. w szkoleniach, kursach i warsztatach organizowanych przez organ koordynujący wdrażanie infrastruktury informacji przestrzennej w Polsce.

3.4 WSPÓLDZIAŁANIE W RAMACH INSPIRE

1) Zapewnienie dostępu instytucjom i organom Wspólnoty do zbiorów i usług danych przestrzennych zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 268/2010 z dnia 29 marca 2010 r.

Udostępnianie zbiorów za pośrednictwem usług danych przestrzennych odbywa się z zachowaniem przepisów, dotyczących m.in. rejestrów publicznych zawierających zbiory danych przestrzennych.

Organy administracji, które za te usługi pobierają opłaty, na podstawie odrębnych przepisów, zapewniają ich realizację z uwzględnieniem przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Centralnym punktem dostępu do usług danych przestrzennych, w pełnym zakresie tematycznym i terytorialnym infrastruktury, jest geoportal infrastruktury informacji przestrzennej, tworzony i utrzymywany przez Głównego Geodetę Kraju. Poprzez ten geoportal użytkownicy uzyskują dostęp do wszystkich krajowych zasobów infrastruktury informacji przestrzennej. Dane dostępne za pośrednictwem usług przeglądania, mogą mieć formę uniemożliwiającą ich wtórne wykorzystanie w celach zarobkowych.

2) Monitorowanie i sprawozdawczość w zakresie określonym Decyzją Komisji z dnia 5 czerwca 2009 r.

W celu wypełnienia obowiązku monitorowania i sprawozdawczości w zakresie tematu danych przestrzennych „zagospodarowanie przestrzenne” wykonano m.in. badanie ankietowe „LAND USE W GMINACH” oraz rozszerzono badanie statystyczne PZPI – Lokalne planowanie i zagospodarowanie przestrzenne”.

W celu oceny postępów wdrażania dyrektywy INSPIRE w zakresie tematu „zagospodarowanie przestrzenne” w kontekście szczegółowych zasad monitorowania przez państwa członkowskie wdrażania swoich infrastruktur informacji przestrzennej i korzystania z nich (decyzja Komisji z dnia 5 czerwca 2009 r. 2009/442/WE, zasady implementacji dla monitoringu oraz sprawozdawczości opracowanej przez Zespół ds. monitorowania i sporządzania raportów INSPIRE utworzony przez KE), organ wiodący będzie prowadził diagnozę zbiorów i usług danych przestrzennych wykazanych w ewidencji prowadzonej przez Głównego Geodetę Kraju w trybie przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 października 2010 r. w sprawie ewidencji zbiorów i usług danych przestrzennych objętych infrastrukturą informacji przestrzennej (Dz. U. z 2010 r. Nr 201, ze zm. 1333).

4. STRESZCZENIE

Harmonogram wdrażania infrastruktury informacji przestrzennej został tak skonstruowany, że w pierwszej kolejności przewiduje sporządzenie ewidencji już posiadanych zasobów danych przestrzennych i zaopatrzenie ich w metadane. Dopiero w dalszej kolejności przewiduje zajęcie się kolejnymi etapami harmonizowania danych, w tym określeniem zasad i wymogów dla nowych danych, tworzonych na potrzeby infrastruktury.

W związku z powyższym na obecnym etapie wdrażania INSPIRE w pierwszej kolejności zostaną podjęte działania umożliwiające określenie liczby zbiorów danych przestrzennych powstałych lub przeorganizowanych po 7 czerwca 2010 r. tj. dniu wejścia w życie ustawy o infrastrukturze informacji przestrzennej.

Sporządzanie metadanych zbiorów i usług danych przestrzennych, wymaga od organu wiodącego opracowania branżowego profilu metadanych, określenia wytycznych technicznych, standardów, norm i regulacji, oraz podjęcia działań organizacyjnych i kontrolnych, aby zapewnić warunki sprawnego wdrażania dyrektywy INSPIRE. Organ wiodący za podstawę swych działań w zakresie metadanych przyjmie profil INSPIRE, uzupełniając go o wartości słownikowe, zapewniające szeroką użyteczność zbiorów z zakresu zagospodarowania przestrzennego umieszczonych w tworzonej infrastrukturze .informacji przestrzennej.

Równocześnie prowadzone będą działania mające na celu etapowe wprowadzenie regulacji prawnych oraz formalnych stanowiących podstawę do budowy infrastruktury informacji przestrzennej w temacie „zagospodarowanie przestrzenne”. Wśród nich w pierwszej kolejności wypracowany zostanie model bazy danych dokumentu planistycznego. Stosowanie wskazanego modelu docelowo wynikać będzie z ustawowego obowiązku sporządzania załączników graficznych dokumentów planistycznych w postaci elektronicznej, jako integralnej części dokumentu planistycznego w formie bazy danych przestrzennych. Organ wiodący będzie prowadził prace mające na celu ustandaryzowanie treści dokumentów planistycznych w tym załączników graficznych. W ramach powyższych prac zostanie opracowana spójna krajowa klasyfikacja przeznaczenia terenu wraz z regułami mapowania do klasyfikacji europejskiej HILUCS. Ponadto organ wiodący w zakresie prowadzonych prac nad wypracowaniem modeli baz danych dokumentów planistycznych dokona jednoznacznego podziału zbiorów danych na zbiory informacyjne (referencyjne, tematyczne od pozostałych organów wiodących) oraz zbiory planistyczne stanowiące wynik opracowań planistycznych.

Potrzeba gromadzenia informacji na temat zasięgów obowiązujących planów miejscowych w postaci zbioru danych przestrzennych, zostanie wypełniona poprzez przygotowanie założeń zmian legislacyjnych mających na celu wprowadzenie obowiązku prowadzenia rejestru planów miejscowych w postaci elektronicznej wraz z wprowadzeniem delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego zakres, organizację, tryb, standardy techniczne oraz sposób aktualizacji prowadzonego rejestru.

Realizacja poszczególnych działań dotyczących budowy infrastruktury informacji przestrzennej nieustannie wiązać się będzie z potrzebą organizowania oraz uczestnictwa

przez organ wiodący w licznych konferencjach, warsztatach, szkoleniach promujących wdrażanie dyrektywy INSPIRE.